

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра богослов'я та гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Облес Ірина Ігорівна
Контактний тел.	+38(050)578-80-88 (внутр. 138)
E-mail:	obirig@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id
Консультації	<i>Очні консультації:</i> середа (12:00 – 15:00), а. 418, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Філософія (філософія, логіка, релігієзнавство)» є обов'язковою для студентів бакалаврської програми спеціальності 051 Економіка (освітні програми: Економіка підприємства, Економічна кібернетика). Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестр (1 курс).

Курс передбачає формування філософської культури мислення особистості та пізнання навколишнього світу й самої себе, навичок застосування філософської методології; формування глибоких світоглядних основ, безпосередньої зацікавленості в оволодінні науковим світоглядом, розумінні його необхідності в пошуку життєвого щастя та самореалізації.

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; семінарські заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: розгляд світоглядних питань для загального обговорення в групі, виконання обов'язкових контрольних та творчих завдань; підготовка доповідей і рефератів; роботу з науковою, навчальною та довідковою літературою; підготовку та участь у дискусіях, дебатах; підготовку тез доповіді на студентську наукову конференцію.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних та письмових відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних контрольних робіт, виконання тестових завдань.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі письмового екзамену.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
4	120	64	32	-	32	56

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Загальна/ професійна	Обов'язкова/ вибіркова
2021/2022	1	2	загальна	обов'язкова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна своєю метою ставить формування філософської культури мислення особистості та пізнання навколишнього світу й самої себе, навичок застосування філософської методології; формування глибоких світоглядних основ, безпосередньої зацікавленості в оволодінні науковим світоглядом, розумінні його необхідності в пошуку життєвого щастя та самореалізації.

Завдання навчальної дисципліни

- формування наукового світогляду;
- формування філософської культури мислення та пізнання;
- засвоєння навичок науково-філософського аналізу;
- придбання навичок духовного самовдосконалення;
- свідоме застосування в професійній діяльності філософської методології та знань;
- виховання творчої особистості, яка має високий рівень культури, громадянську відповідальність, національну гідність, патріотизм;
- виховання активної життєвої позиції.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- предмет дисципліни, її структуру, категоріальний апарат;
- історичні типи філософії, основні парадигми філософствування;
- основні галузі філософського знання (онтологія, гносеологія, філософська антропологія, етика, естетика, соціальна філософія тощо);
- основні форми буття і сутність діалектики;
- походження свідомості, форми і структуру свідомості;
- шляхи пізнання світу, функціонування знання у сучасному інформаційному суспільстві, особливості взаємозв'язку науки, техніки з сучасними соціальними й етичними проблемами;
- форми суспільної свідомості, їх взаємозв'язок;

– умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження життя, природи, культури.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- формувати самостійний стиль мислення, свою власну позицію;
- застосовувати набуті знання при аналізі нагальних проблем сьогодення;
- використовувати теоретичні знання в професійній діяльності;
- самостійно аналізувати онтологічні, гносеологічні та методологічні проблеми;
- чітко, послідовно й логічно грамотно будувати свої міркування та переконливо робити раціональні висновки;
- логічно правильно поділяти, класифікувати, визначати поняття;
- інтегрувати одержані знання для розвитку національної культури; гуманізму, демократії і особистого самовдосконалення.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка, освітня програма: Економіка підприємства вивчення дисципліни «Філософія» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні компетентності:

- ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 12. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання:

- РН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.
- РН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.
- РН22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об’єктами, та у невизначених умовах.
- РН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.
- РН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Витоки філософського знання. Філософія стародавнього світу, доби середньовіччя та Відродження			
Тема 1. Філософія як світоглядна система, її зміст і призначення	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Основні джерела філософії: міфологія і релігія 2) Світогляд, його структура і типи 3) Філософська культура особистості й суспільства в умовах демократичного суспільства. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема2. Філософія Античності	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу.

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			<p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Період створення універсальних філософських систем. Мудрість Сократа. 2) Філософія епохи еллінізму 3) Вплив стоїцизму і неоплатонізму на поширення християнських ідей у Римській імперії. 4) Епікур і епікурейство. <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема 3. Філософія Середньовіччя та епохи Відродження	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Історія інквізиції. "Молот відьом". 2) П'єр Абеляр "Історія моїх бід". 3) Середньовічна філософія мусульманського сходу. Філософські погляди Омара Хайяма. 4) Соціальні утопії. Т. Мор, Т. Кампанелла. 5) Мистецтво і культура Ренесансу. <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p> <p>5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 1-3.</p>
Змістовий модуль 2. Європейський історико-філософський процес (XVII – XXст.)			
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу та періоду Просвітництва	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Вчення Ф. Бекона 2) Матеріалізм й атеїзм Б. Спінози. 3) Картина світу у вченні І. Ньютона 4) Проблема людини у філософії Просвітництва 5) Енциклопедія Д. Дідро 6) Теорія «суспільного договору» в системі поглядів Ж.-Ж. Руссо <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема 5. Німецька класична філософія	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) І. Кант. "Коперниківський переворот" у філософії 2) Система і метод Гегеля. 3) Атеїзм Л. Фейєрбаха. Криза класичної філософії 4) Філософія діяльності Фіхте 5) Марксизм і сучасний світ. <p>3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату.</p> <p>4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.</p>
Тема 6. Світова філософія XIX- XX ст.	2	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу.</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Еволюція релігійної філософії у XX столітті 2) «Теорія надлюдини» Ф. Ніцше 3) З. Фрейд – засновник психоаналізу. Психоаналіз і неофрейдизм. 4) Філософська антропология А. Шопенгауера, О. Шпенглера, А. Бергсона. 5) Неопозитивізм та його форми: О. Конт, Г. Спенсер, Л.

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			Вітгенштайн 6) Зміна парадигм: К. Поппер, Т. Кун 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 7. Філософська думка в Україні	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Основні риси українського світоглядного менталітету. 2) Просвітництво в Україні. Філософія Г. Сковороди. 3) «Філософія серця» Г. Сковороди і П. Юркевича. 4) «Філософія мови» О. Потебні. 5) Соціальна філософія І. Франка, М. Драгоманова, Лесі Українки. 6) Філософія Чижевського, В. Вернадського. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 4-7.
Змістовий модуль 3. Онтологія: структурна організація та діалектика буття. Гносеологія та методологія			
Тема 8-9. Матерія та свідомість	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Проблема єдності світу. 2) Якісна розмаїтість форм руху і їхня класифікація. 3) Загальні закони розвитку буття світу. 4) Екзистенціальні проблеми буття. 5) Біологічні й соціальні передумови свідомості. 6) Мова й мислення. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 10. Діалектика як концепція розвитку	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Становлення діалектичних ідей в історії людського пізнання 2) Закони, принципи, категорії діалектики та їх методологічне значення. 3) Метафізичний погляд на природу 4) Філософська методологія: класичні (діалектика, метафізика) концепції 5) Філософська методологія: некласичні (синергетика, феноменологія, негативна діалектика) концепції 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 11. Пізнання як предмет філософського аналізу	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Чуттєвий рівень пізнання, його форми та особливості 2) Раціональний рівень пізнання, його форми 3) Скептицизм давньогрецьких філософів 4) Агностицизм І. Канта Д. Юма. 5) Людина як суб'єкт пізнання. 6) Суспільство як об'єкт соціального пізнання. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату.

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 8-11
Змістовий модуль 4. Особистість та суспільство у вимірах філософського аналізу			
Тема 12. Проблема людини у філософії. Людина в системі цінностей	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Сучасні теорії походження життя на Землі. 2) Цінності як регулятор поведінки людини. 3) Морально-етична сутність людини як особистості. 4) Свобода особистості як філософська проблема. 5) Проблема життя, смерті, часу, вічності у духовному досвіді людства. 6) Проблема людського щастя. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 13. Суспільство як система	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Історичні типи суспільства. 2) Суспільне буття і суспільна свідомість. 3) Суспільна психологія і суспільна ідеологія. 4) Географічний і демографічний детермінізм. 5) Проблема насильства у суспільному розвитку. 6) “Культ особистості” як суспільне явище. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 14. Філософський аналіз проблем особистості у сучасному суспільстві	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Проблеми автоматизації та інформатизації сучасної цивілізації. 2) Глобальні проблеми людства і людина: екологічний і моральний імперативи виживання людства. 3) Стратегія людства в планетарному масштабі. 4) Соціальне прогнозування і наукове передбачення. 5) Глобальні проблеми України. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 12-14
Змістовий модуль 5. Логіка та релігієзнавство як галузі філософського знання			
Тема 15. Логіка як основа філософського світогляду. Основи понятійного мислення та його складові форми.	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Дефініція логічної форми мислення. 2) Відношення між поняттями. 3) Об'єднана класифікація суджень за кількістю та якістю. 4) Умови істинності або хибності складних суджень. 5) Умовиводи за аналогією. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 16. Релігія як суспільний феномен	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Людина і Космос. Людина і Бог

Назва змістових модулів та тем	Лекц	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			2) Богопізнання: проблема і реалії 3) Свобода людини і Господній Промисел у соціумі 4) Роль християнства та видатних історичних особистостей у розвитку духовності українського соціуму 5) Григорій Сковорода – виразник релігійного духу українського народу 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм.
Тема 17. Християнство у сучасному українському суспільстві	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу. 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: 1) Християнство та основні положення його соціальної доктрини 2) Релігійна соціалізація особистості 3) Формування релігійної культури в українському суспільстві 4) Співвідношення церкви і народу в суспільстві 5) Проблеми утвердження релігійного життя в українському суспільстві 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату. 4. Виконання тестових завдань на сайті підтримки навчальних програм. 5. Підготовка до модульної контрольної роботи за теми 15-17

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Філософія» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру: опитування на лекційних та семінарських заняттях; перевірки виконання тестових завдань, індивідуальних домашніх завдань, контроль виконання завдань самостійної роботи тощо.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового **екзамену** відповідно до графіка освітнього процесу.

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у чотирибальну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, тестових завдань, індивідуальних домашніх завдань, аудиторних самостійних робіт.

Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента протягом семестру під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 75 балів. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 25 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання під час навчальних занять та самостійної роботи					Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Змістовий модуль 5		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	25	100
4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5		

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	14
Тест 1	5
Домашні завдання	4
Контрольна робота 1	5
Модуль №2	16
Тест 2	5
Домашні завдання	6
Контрольна робота 2	5
Модуль №3	16
Тест 3	5
Домашні завдання	6
Контрольна робота 3	5
Модуль №4	14
Тест 4	5
Домашні завдання	4
Контрольна робота 4	5
Модуль №5	15
Тест 5	5
Домашні завдання	5
Контрольна робота 5	5
Екзамен	25
Разом	100

Для оцінювання відповідей та письмових робіт студентів у національній системі використовуються наступні критерії:

– рівню «відмінно» відповідає теоретично правильна і вичерпна відповідь на поставлене питання, у якій студент показав всебічне системне знання програмного матеріалу; засвоєння навчальної літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, вивчення яких передбачене програмою дисципліни; виконання не менше 90% запропонованих завдань самостійних та контрольних робіт;

– рівню «добре» відповідає теоретично правильна, але не вичерпна відповідь на поставлене запитання, в цілому повне знання програмного матеріалу, успішне виконання запропонованого завдання і засвоєння матеріалу основної літератури; виконання не менше 75% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «задовільно» відповідає у цілому правильна відповідь на поставлене питання, в якій студент показав достатній рівень знань з основного програмного матеріалу дисципліни, але не зміг переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання рекомендованої літератури; виконання не менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету;

– рівню «незадовільно» відповідає неправильна або неповна відповідь на запитання, у якій студент продемонстрував значні прогалини у знаннях з основного програмного матеріалу; ухилився від аргументувань; показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури чи взагалі нічого не відповів; виконав менше 60% запропонованих завдань самостійних, контрольних робіт, екзаменаційного білету.

Оцінювання виконання поточного та підсумкового тестування відбувається

автоматично у відсотковій 100 бальній шкалі з подальшим переводом у бальну шкалу з округленням до цілого значення за допомогою відповідних коефіцієнтів.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

- Андрущенко В. П., Губерський Л.В., Михальченко М.І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: Підруч. для вищ. навч. закл. – К.: Генеза, 2006.
- Антологія християнства. Хрестоматія з релігієзнавства та культурології. Серія: “Пам’ятки релігійної думки України-Русі” / За заг. ред. Г.С Лозко. – К.: КМПУ ім. Б. Грінченка, 2009. – 503 с., іл.
- Герасимчук А.А., Тимошенко З.І. Курс лекцій з філософії: Навч. посіб. – 3-е вид., допов. – К., 2005.
- Гринів О. І. Філософія: курс лекцій для аспірантів / О. І. Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2016. – 364 с.
- Гринів О. Історія української філософії / Олег Гринів. – Львів : Тріада плюс, 2015. – 302 с.
- Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей / Пер. з фр.; під кер. Б.Кассен. – К.: Дух і літера, 2009. – Т.1. – 576 с.
- Історія української філософії: Хрестоматія / Упоряд. М.В.Кашуба. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. – 356 с.
- Інформаційне суспільство у соціально-філософській ретроспективі та перспективі / В.В. Лях, В.С. Пазенок та ін. – К.: ТОВ “XXI століття: діалог культур”, 2009.
- Історія філософії: Словник / За заг. ред. В.І.Ярошовця. – К.: Знання України, 2005. – 1200 с.
- Історія української філософії: Підруч. / Горський В.С., Кислюк К.В. – К.: Либідь, 2004.
- Касьян В.І. Філософія: відповіді на питання екзаменаційних білетів: Навч. посіб. – 5-те вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2008. – 347 с.
- Кримський С.Б. Про софійність, правду, смисли людського буття: Збірник науково-публіц. і філософських статей. – К.: Ін-т філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України, 2010.
- Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна): підручник / А.Є. Конверський. – К.: Центр учбової літератури, 2010.
- Лубський В.І, Лубська М.В. Історія релігій: підручник. 2-ге видання. – К.:Четверта хвиля, 2009. – 776 с.
- Павлов В.І. Логіка у запитаннях, відповідях і аргументах: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008.

16. Пазенюк В. С. Філософія [Текст] : навч. посібник / В. С. Пазенюк. – К. : Академвидав, 2008.-280 с.
17. Петрушенко В.Л. Філософія: курс лекцій. навч. посіб. для студ. вищ. закладів освіти I–IV рівнів акредитації. – Л.: Новий Світ–2000, 2008.
18. Подольська, Є. А. Кредитно-модульний курс з філософії: філософія, логіка, етика, естетика, релігієзнавство [Текст] : навч. посібник / Є. А. Подольська. – К. : Центр навчальної літератури, Інкос, 2006. – 624 с.
19. Практикум з філософії [Текст] : навч. посібн. / за ред. В. А. Петрушенка. – Львів: Новий Світ-2000, Магнолія плюс, 2003. – 256с.
20. Релігієзнавство: Підручник /За ред. В.І.Лубського. –К.: Четверта хвиля, 2009. –349 с.
21. Релігієзнавство: Навч. посіб. /За ред. С.А.Бублика. –К.: Юрінком, 2008. – 370 с.
22. Релігії світу: Пер. з франц. / П.Балта, Ж.Боттеро, К.Шадефо та ін. – К.: Махаон-Україна, 2005. – 260 с.
23. Рижак Л. Філософія : підручник /Людмила Рижак. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 650 с.
24. Саган О. Н. Вселенське православ'я : суть, історія, сучасний стан / О. Н. Саган. – К., 2004.
25. Синиця А. Філософія : навч.-метод. посіб. /Андрій Синиця. –Львів : ЛДУФК, 2014. – 179 с.
26. Філософія. Модуль “Логіка”: курс лекцій / автор-укладач О.Г. Курбатов. – Запоріжжя: КПУ, 2010.
27. Філософія: Навч. посіб. / Л.В. Губерський, І.Ф. Надольний, В.П. Андрущенко та ін.; за ред. І.Ф. Надольного. – 7-ме вид., стер. – К.: Вікар, 2008..
28. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. / В.П. Андрущенко, Г.І.Волинка, Н.Г. Мозгова та ін. за ред. Г.І. Волинки. – К.: Каравела, 2009.
29. Філософія. Релігієзнавство. Логіка (Теоретичний курс) : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / [І. П. Білецький, К. В. Кислюк, І. В. Тарасенко та ін.]. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 560 с.
30. Філософія: хрестоматія (від витоків до сьогодення): навч. посіб. / за ред.акад. НАН України Л.В. Губерського – К.: Знання, 2009. – 621 с.
31. Філософська думка в Україні: Біобібліографічний словник / Авт. кол.: В.С.Горський, М.Л.Ткачук, В.М.Нічик та ін. – К.: Пульсари, 2002. – 224 с.
32. Філософія: ідеї, ідеології, персоналії: Ілюстрований енциклопедичний довідник / Укл. Ю.В. Омельченко. – К.: Ракша М.О., 2009. – 296 с.
33. Філософський словник соціальних термінів. / Ред. рада Андрущенко В.П., Губерський Л.В., Кремень В.Г. та ін., 3-тє вид., доп. – К.; Х., Р.И.Ф., 2005.
34. Філософія для аспірантів : конспекти : навч.-метод. вид. / за ред А. Синиці. – Львів : Ліга-Прес, 2017. – 90 с.
35. Хамітов Н.В., Гармаш Л.Н., Крилова С.А. Історія філософії. Проблема людини та її меж: Навч. посіб. – К.: КНТ, Центр навч. літ-ри, 2006.
36. Хоменко І.В. Логіка: теорія та практика: підручник / І.В. Хоменко. – К.: Центр учбової літератури, 2010.
37. Habermas J. The Future of Human Nature / JurgenHabermas. – Cambridge: Polity Press, 2003. – 136 p.
38. Okasha S. Philosophy of science: A very short introduction / Samir Okasha. – Oxford University Press, 2002. – 144 p.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Архів класичної філософської літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://abuss.narod.ru/Biblio/philozip.htm>
2. Бібліотека ім. Ярослава Мудрого Міжрегіональної Академії управління персоналом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.iapm.edu.ua/library.htm>

3. Бібліотека світової літератури. Оригінали та переклади. (укр.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ae-lib.org.ua>
4. Веб-сторінка: “Спадщина Отців Церкви”[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pagez.ru/lsn>
5. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
6. Кіровоградська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Д. І. Чижевського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.library.kr.ua>
7. Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html>
8. Сайт Українського філософського фонду[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.philosophy.ua>
9. Сайт «Ізборник» — Історія України IX-XVIII ст.: першоджерела та інтерпретації (електронна бібліотека давньої української літератури та розвідок з політології) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua>
10. Сайт видавництва “Свічадо” (Історія релігії, переклади Отців Церкви, християнська художня література, богословська та богослужбова література, філософія, психологія, етика та ін.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.svichado.com>
11. Сайт філософсько-літературного журналу „Логос”[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ruthenia.ru/logos/>
12. Hubner K. Philosophy of Modern Art and Philosophy of Technology [Електронний ресурс] / К. Hubner. – Режим доступу: http://scholar.lib.vt.edu/ejournals/SPT/v4_n1pdf/HUBNER.PDF